

UITVOERINGSAGENDA DATA ECONOMIE 2021-2023

BRABANT MAAKT WERK
VAN DATA

VOORWOORD

Is de volgende Google Brabants? Dat klinkt wellicht wat té ambitieus, maar misschien ook minder gek dan je denkt.

Brabant heeft een hoogwaardige digitale en kennisinfrastructuur, veel talentvolle starters en start-ups, en innovatie staat hoog in het vaandel. Het meest waardevolle bedrijf van Nederland – uit de high-tech sector – is in Brabant te vinden. Een duurzame, inclusieve en toekomstbehoudende economie zoals we die in ons beleidskader Economie 2030 nastreven, bereiken we alleen door volop gebruik te maken van de innovatiekracht die we binnen de provinciegrenzen vinden.

Maar we kunnen niet op onze lauweren rusten. De wereld om ons heen verandert in razend tempo, en de wet van de remmende voorsprong ligt altijd op de loer. Willen we onze toppositie behouden en verbeteren, moeten we nu aan de slag. Deze uitvoeringsagenda biedt daar de handvatten voor. Door innovatie op gebied van data technologie te stimuleren en in te zetten voor onze maatschappelijke uitdagingen. Door ons mkb klaar te stomen voor de data-economie van morgen en overmorgen. Door werknemers data vaardig te maken. En door het talent dat nodig is te inspireren, stimuleren en ruimte te bieden.

Door nu in te zetten op datatechnologie, zetten we in op de toekomst van de Brabantse economie en toekomstige banen voor de Brabanders. Aan de slag: Brabant maakt werk van data!

Martijn van Gruijthuijsen
Gedeputeerde Economie, Kennis en Talentontwikkeling

1.	INLEIDING	4
2.	KADER UITVOERINGSAGENDA DATA-ECONOMIE	7
2.1	Ambitie en strategie	8
2.2	Maatschappelijke risico's	11
2.3	Rol provincie: verbindend middenbestuur	12
2.4	Keuzes met impact	13
3.	UITVOERINGSLIJNEN	15
3.1	Uitvoeringslijn 1: Data en AI-innovatie aanjagen	17
3.2	Uitvoeringslijn 2: Verhogen datamaturiteit	22
4.	EU EN RIJK	28
5.	VERTELLEN EN TELLEN	30
5.1	Branding en communicatie	31
5.2	Monitoring (tellen en vertellen)	32
6.	INZET MIDDELEN	33

1 INLEIDING

Eens in de zoveel tijd krijgt de wereld te maken met 'disruptieve' technologieën. Zo'n innovatie verandert de manier waarop we werken, communiceren, produceren en leren.

Datatechnologie is zo'n revolutionaire innovatie. Met digitale technologieën als big data-analyse, sensoren, kunstmatige intelligentie, robotica, en het internet-of-things komen steeds meer data beschikbaar. En daarmee mogelijkheden om die data slim te gebruiken en om te zetten in waarde. Door datatechnologie neemt de waarde van data exponentieel toe en is er een nieuwe disruptieve innovatie-motor ontstaan.

We werken als provincie aan een concurrerende, duurzame en innovatieve Brabantse economie. Daarbij baseren we ons op de uitgangspunten die we hebben vastgelegd in de [Brabantse Omgevingsvisie](#) en het provinciale [Beleidskader Economie 2030](#). Zo bereiden we ons voor op de toekomst en maken we ons klaar om veranderingen slim te lijf te gaan. We ontwikkelen een economie die ook op lange termijn brede welvaart voor alle Brabanders garandeert. Die leidt tot meer productiviteit en oplossingen levert voor de maatschappelijke opgaven waarvoor we gesteld staan: om klimaatverandering tegen te gaan, en een gezonde leefomgeving, voedselveiligheid en inclusiviteit te bevorderen (toekomstbehendig Brabant).

Datatechnologie biedt revolutionaire mogelijkheden voor het Brabantse mkb. Ze levert nieuwe businessmodellen op en kansen om processen effectiever en efficiënter te maken. Dat leidt niet alleen tot nieuwe of sterk verbeterde bedrijvigheid, maar ook tot innovaties. Innovaties die oplossingen bieden voor maatschappelijke uitdagingen en die wereldwijd inzetbaar zijn. Tegelijkertijd brengt datatechnologie bedreigingen en nieuwe uitdagingen met zich mee. Verder zien we dat de rol van digitalisering door de coronacrisis is toegenomen. Digitalisering houdt onze economie nu voor een belangrijk deel in de lucht.

scan de QR code om naar de landingspagina van data en digitalisering te gaan

1900-1980

1980-2010

2010-HEDEN

Waar in het begin van de twintigste eeuw kennis van een bepaald domein voldoende was om te ondernemen, kwam daar sinds de jaren '80 kennis van informatietechnologie (digitalisering) bij. Met de mogelijkheden die (big) data sinds het afgelopen decennium hebben geïntroduceerd is nu ook kennis van data en artificial intelligence onontbeerlijk.

UIT BELEIDSKADER ECONOMIE 2030

Een impuls in digitalisering

Op dit moment ervaren we maar al te zeer dat het digitaal werken en communiceren op afstand helpt om door een periode van pandemie te komen. Het gebruik van digitale communicatiemethoden stijgt explosief. Ook bedrijven ervaren dat investeringen in digitale systemen en digitale technieken, zoals virtual reality, veel voordelen opleveren. In het Bestuursakkoord hebben we de versnelling van het gebruik van data als prioritair aangemerkt. We willen nog meer een digitale provincie worden. Deze impuls vraagt om meer data-verbondenheid, nieuwe bedrijvigheid en de ontwikkeling van digitale vaardigheden.

In 2030 is onze internationale concurrentiepositie versterkt dankzij het goede vestigingsklimaat voor bedrijven en kenniswerkers. Brabant is dan in Europa een vooraanstaande speler op het gebied van innovaties die oplossingen bieden voor maatschappelijke uitdagingen. Om daar te komen is het cruciaal dat we slim inspelen op de kansen die datatechnologieën bieden.

Onze uitgangspositie is goed. Nederland heeft de beste digitale infrastructuur van Europa; 98 procent van de Nederlanders heeft toegang tot internet. Nederlanders zijn ICT-minded. In Brabant hebben we een hoogwaardige kennisinfrastructuur en volop mogelijkheden om Brabantse starters te faciliteren. Maar het is niet vanzelfsprekend dat we die gunstige positie vasthouden. Andere landen en regio's zijn continu in beweging en investeren fors in hun kennispositie en ecosystemen voor innovatie. Grote digitale spelers uit de USA en China betreden onze economie en samenleving in tal van

sectoren. Dat heeft soms ongewenste effecten. Wij staan daardoor voor verschillende uitdagingen:

- Hoe creëren we innovatieve economische verdienmodellen en sectoren in de data-economie gebaseerd op technologieën als Big Data, AI, Internet of Things en Virtual & Augmented Reality (VR/AR)?
- Hoe ondersteunen we het mkb bij de transitie naar de data-economie?
- Hoe spelen we daarbij in op maatschappelijke kansen en risico's?

In deze Uitvoeringsagenda Data-economie 2021-2023 geven we antwoorden op deze vragen. Daarmee draagt de uitvoeringsagenda bij aan een innovatief, duurzaam en concurrerend Brabants mkb.

Digitalisering c.q. digitale transformatie, dataficering, digitale economie of data-economie: zomaar wat begrippen om de impact te benoemen die nieuwe digitale technologieën op onze samenleving hebben.

Digitalisering betreft het gebruik van digitale technologieën, diensten en producten in organisaties, samenlevingen en economieën. Dankzij het gebruik van deze technologieën komt steeds meer data beschikbaar. Het verzamelen en gebruik van steeds grotere hoeveelheden data creëert nieuwe mogelijkheden en levert nieuwe verdienmodellen op. Nieuwe combinaties van big data kunnen bijdragen aan het verder verbeteren van prestaties van bestaande bedrijven, de ontwikkeling van nieuwe diensten, het ontstaan van nieuwe bedrijven en het aanpakken van maatschappelijke uitdagingen.

Onder **dataficering** verstaan we het realiseren van waarde uit data.

Met de term **data-economie** bedoelen we de inzet van digitale technologie en data om hieruit economische waarde te creëren. Analyse van big data, Internet-of-things, Artificial Intelligence (AI), robotisering en Virtual & Augmented Reality (VR/AR) zijn belangrijke technologieën hierbij.

2

KADER UITVOERINGSAGENDA DATA-ECONOMIE

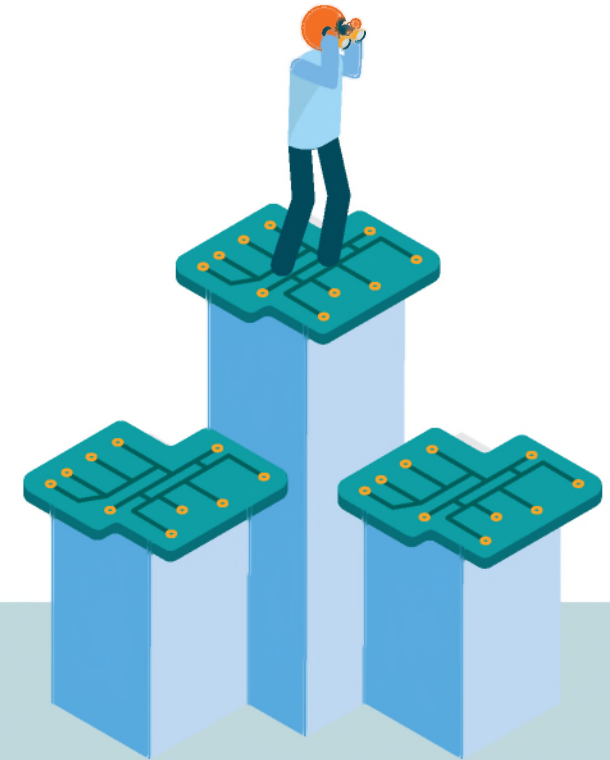
2.1

AMBITIE EN STRATEGIE

Door voorop te lopen op het gebied van digitalisering en dataficering versterken we de Brabantse innovatie-, samenwerkings- en agglomeratiekracht. Brabant moet de plek worden waar big data en de nieuwste datatechnologieën in maatschappelijke sectoren hun plek vinden.

Denk daarbij aan de zorg, de landbouw, mobiliteit en energie. Brabant moet ook de plek zijn waar (internationale) data-gerelateerde bedrijven zich willen vestigen, en waar data-talent, data-startups, data-onderzoek en dataonderwijs floreren. Onze toonaangevende bedrijven leveren zowel werkgelegenheid als slimme data-oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen. Brabant is op het gebied van data-economie in 2030 een vooraanstaande speler in Europa. Voor bedrijven, medewerkers, start-ups en investeerders is het goed ondernemen en leven in Brabant.

Dataficering brengt naast grote economische kansen ook bedreigingen met zich mee. Cyberincidenten hebben in toenemende mate het vermogen onze maatschappij te ontregelen. Naarmate de Brabantse economie digitaal wordt, neemt ook haar kwetsbaarheid toe. Dit stelt nieuwe eisen aan de waarborging van privacy, betrouwbaarheid en veiligheid van datadeling. In lijn met de nationale digitaliseringsstrategie streven we ernaar om tegelijkertijd de kansen van digitalisering optimaal te benutten en de risico's aan te pakken.

Nederlandse Digitaliseringsstrategie

De Nederlandse ambitie is drieledig. Ten eerste willen we digitaal koploper van Europa worden. Nederland wil pionier zijn en proeftuin op het gebied van verantwoorde digitale innovatie. Zo profiteren we maximaal van de kansen die digitalisering biedt voor economische groei en voor de aanpak van maatschappelijke uitdagingen. Ten tweede, moet iedereen kunnen meedoen. Op de arbeidsmarkt, maar ook in de samenleving als geheel. Dat vereist inspanningen op het gebied van basisvaardigheden, digitale inclusie, duurzame inzetbaarheid en leven lang ontwikkelen. Tot slot is een goede vertrouwensbasis nodig. Dat betekent privacy beschermen, digitale veiligheid bewaken en nieuwe technologie zorgvuldig toepassen, met duidelijke afspraken over het delen van data.

De Brabantse koploperpositie in de data-economie uit zich in 2030 op de volgende manieren:

- Brabant zet data in om maatschappelijke uitdagingen aan te pakken.
- Brabant heeft een innovatieklimaat waarin nieuwe data toepassingen snel hun weg naar de markt vinden.
- Het Brabantse bedrijfsleven maakt grootschalig gebruik van data en digitalisering.
- De verwerking van data en inzet van datatechnologie vormt een groeiende sector in de Brabantse economie.
- Brabant is de regio waar datagedreven toponderzoek plaatsvindt.
- Brabant kent een klimaat waarin leven lang leren om digitaal bij te blijven voor zowel werkgevers als werknemers gewoon is.
- Het Brabantse onderwijsveld is in staat om kennis en vaardigheden van werknemers op het gebied van dataficerings op peil te brengen en te houden.
- In Brabant lopen we voorop met de uitrol van open digitale connectiviteit en hebben we goede en veilige verbindingen met nationale en Europese partners.
- In Brabant kun je veilig en vertrouwd deelnemen aan de data-economie.

Om onze ambities te kunnen waarmaken, is een versnelling nodig van de inzet van (big) data en datatechnologieën zoals AI als stimulator van innovatie en groeimotor van de economie. Daar geven wij met deze uitvoeringsagenda een stevige impuls geven aan. De agenda vormt de aanzet om innovaties met data en AI te initiëren, realiseren en ondersteunen. We ondersteunen datastarters en bestaande mkb-bedrijven op weg naar nieuwe datagedreven businessmodellen.

We stimuleren de ontwikkeling van state-of-the-art randvoorwaarden voor een gunstig innovatieklimaat op het gebied van dataficerings. Deze voorwaarden voor succes zijn eerder in kaart gebracht in een marktverkenning Smart Data onder de Brabantse topsectoren. Zo is gebleken dat de datamaturiteit van een groot deel van het mkb omhoog moet om kansen op het gebied van dataficerings te kunnen verzilveren. Daarom gaan we hen inspireren en stimuleren bij dataficerings en het verhogen van hun datavolwassenheid (datamaturiteit).

We willen een klimaat creëren waarin data snel, veilig en vertrouwd kunnen worden gedeeld. Dat is onmisbaar om de kansen van digitalisering en dataficerings voor de economie en maatschappij te kunnen verzilveren en nieuwe toepassingen snel hun weg naar de markt te laten vinden. Door het delen van data worden nieuwe inzichten en ongekende toepassingen mogelijk, waarmee grote impact te maken is. Verder is voldoende aanwas van data-werkers nodig. Daartoe stimuleren we data-opleidingsmogelijkheden op alle niveaus.

Onze inzet is gericht op de stuwende sectoren in de Brabantse economie en versterking van de Brabantse triple helix op het gebied van data-economie. Hiermee versterken we de vruchtbare bodem voor de data-economie in Brabant. Zo dragen we bij aan de doelstellingen uit het provinciale Beleidskader Economie 2030: 1. Brabant is een vooraanstaande speler in het Europese Innovatiesysteem, 2. Brabant heeft een internationaal uitstekende economische concurrentiepositie, 3. In de Brabantse samenleving plukt iedereen de vruchten van economisch succes.

Marktverkenning Smart Data

Meer dan 600 bedrijven hebben meegewerkt aan deze **verkenning** door de BOM samen met JADS. Uit de inventarisatie bleek dat het belang van data breed wordt herkend. Vrijwel alle ondervraagde organisaties denken dat data in de toekomst hun eigen bedrijfsvoering zal beïnvloeden. Tegelijkertijd meldden ruim 9 op de 10 bedrijven dat ze barrières zien bij het realiseren van big data-kansen. Zij geven bijvoorbeeld aan dat ze niet over de juiste kennis beschikken, geen helder beeld hebben van de mogelijkheden en waarde van hun eigen data of moeite hebben om goede technologie- partners te vinden.

Samengevat was de conclusie dat Brabantse bedrijven het belang en de kansen van data-technologieën zien maar dat onbekendheid met de mogelijkheden van data en gebrek aan expertise de realisatie van dataficeringskansen belemmeren. Ook de (nog) beperkte beschikbaarheid van open en verwerkbare data, cybersecurity, en van

een vertrouwensbasis om data te delen spelen mee. Ca. 90% van de bedrijven gaf aan behoefte te hebben aan ondersteuning bij het realiseren van innovatie en groeiacceleratie op het gebied van dataficatie. De volgende randvoorwaarden voor succesvolle ontwikkeling van de Brabantse data-economie kwamen naar voren:

- A. Om kansen op het gebied van dataficatie te kunnen verzilveren moet de datamaturiteit van het mkb omhoog (Data Competentie);
- B. Om veilig en vertrouwd data te kunnen uitwisselen en delen moeten knelpunten aangepakt worden op technisch en juridisch vlak en ten aanzien van governance en businessmodellen (Data Delen);
- C. Voor het ontwikkelen van succesvolle nieuwe data-business is voldoende aanwas nodig van data-werkers (Data Talent);
- D. Stimulering van de ontwikkeling van nieuwe data-producten en data-diensten (Data Business).

Bovenstaande strategie krijgt binnen deze agenda vorm vanuit twee uitvoeringslijnen:

1. Aanjagen van innovatie met behulp van data en datatechnologieën zoals AI

In deze uitvoeringslijn werken we aan datagedreven oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen, oplossingen die tegelijkertijd een grote stap voorwaarts betekenen voor de sterke sectoren van Brabant. Ook richten we ons op de verwaarding van datatechnologieën door nieuwe bedrijvigheid te stimuleren via startups, scale ups en datagedreven business modellen voor bestaande bedrijven (Aanjagen data innovatie).

2. Vergroten van de datamaturiteit van Brabant.

Met deze actielijn bieden we ondersteuning aan ondernemers die hun datacompetentie willen verhogen. Verder werken we aan veilige en vertrouwde manieren om data te kunnen delen. Ook stimuleren we dat meer mensen zich specialiseren op dit vlak zodat er voldoende datatalent beschikbaar is op onze arbeidsmarkt.

Deze twee uitvoeringslijnen versterken elkaar en zijn samen nodig om onze ambities realiseren. In hoofdstuk 3 werken we deze lijnen verder uit.

Belangrijke indicatoren voor de impact van deze uitvoeringsagenda zijn:

Indicator	Beoogde impact in 2024
Omvang Brabantse data-economie	Groei van het aantal bedrijven in de Brabantse data-sector met 15%
Datamaturiteit van het stuwende mkb	Stijging naar gemiddeld 3,5 (op schaal van 1 tot 5)

Ons ambitieniveau is hoog. Tegelijkertijd onderkennen we dat onze invloed beperkt is en de competitie met regio's om ons heen groot. Daarom gaan we samenwerken, maken we scherpe keuzes en kiezen we slimme interventies. We dagen onze partners uit om samen met ons het verschil te maken. Door bestaande ontwikkelingen te versterken en te verbinden, en door gezamenlijk nieuwe ontwikkelingen in gang te zetten.

2.2

MAATSCHAPPELIJKE RISICO'S

Mensen moeten erop kunnen vertrouwen dat data en datatechnologie zoals AI zorgvuldig gebruikt worden, en dat publieke waarden en fundamentele rechten beschermd zijn.

Bedrijven moeten op een eerlijke manier kunnen concurreren. Ons streven is dat organisaties, ondernemers, werknemers en studenten de mogelijkheden van digitalisering en data volop dŕrven te benutten. Dat betekent dat we de risico's moeten beheersen. De uitvoeringsagenda geeft daar invulling aan door bij de activiteiten de maatschappelijke risico's te benoemen en aan te pakken.

Ethisch en maatschappelijk verantwoorde innovatie kan ook een groeimarkt zijn. Dat is ook de koers van de Europese Commissie, als tegenhanger van het Amerikaanse en Chinese model. In de Europese regulering van het dataverkeer speelt borging van privacy een belangrijke rol.

Dat betekent dat we, waar we werken aan data-maturiteit en data competentie, ook aandacht hebben voor kennis van en competenties op het gebied van de risico's. En waar we in de praktijk aan de slag gaan met innovatieve dataprojecten, ontdekken we al werkend hoe we dit op een

vertrouwde, mensgerichte en maatschappelijk verantwoorde manier kunnen doen. We nemen de *human centric approach* (de mens staat centraal) als uitgangspunt wanneer we oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen ontwikkelen.

Publieke waarden als menselijke waardigheid, autonomie, privacy, gelijke behandeling en een eerlijke rechtsgang worden zo goed mogelijk worden beschermd. De randvoorwaarden om veilig digitaal te kunnen werken en ondernemen, zoals vastgelegd in de provinciale [Data- en Privacywet](#), nemen we daarbij mee. Thema's als digitale weerbaarheid en cybersecurity krijgen een plek in de diverse activiteiten. Verder nemen we deel aan de

[Data- en Privacywet](#). Daarin werkt een groot aantal partijen samen. Zij wisselen kennis uit, onder andere over verantwoord data delen en de formulering van breed gedragen normen: over de ethische, juridische en sociale kant van AI-systemen en diensten.

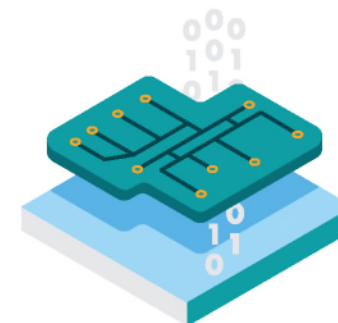
Datavisie Provincie Noord-Brabant 2020-2025

De datavisie bevat uitgangspunten en principes als basis voor onze waarden-gedreven digitale transformatie. Bij het benutten van kansen die de inzet en het gebruik van data bieden om als provincie nu en in de toekomst publieke waarde te blijven leveren, hanteren wij vijf uitgangspunten:

- We stellen publieke waarde altijd centraal;
- Overbruggen van de kloof tussen de wereld van beleid en van data;
- Data in de context van beleid: tellen & (samen) vertellen;
- Differentiëren: per provinciale rol betekent dataficering wat anders;
- Denken en handelen vanuit de provincie als middenbestuur.

Digitalisering en dataficering zijn ten dele zaken die ons overkomen, maar voor een groot deel bepalen we zelf de richting. Wij hanteren daarvoor de volgende principes:

1. Digitalisering en dataficering zijn middelen en geen doelen
2. We zijn kritisch op het gebruik van algoritmes
3. We erkennen dat 'harde', 'objectieve' gegevens niet bestaan
4. We houden rekening met de 'wraak van technologie'
5. We zorgen dat iedereen mee kan doen (inclusie)
6. Informatiebeveiliging voorop
7. Privacy beschermen van burgers en bedrijven
8. Archivering en ontsluiting van data op orde

Een toekomstige uitdaging voor de data-economie 2030 kan zijn om niet meer zo veel mogelijk maar alleen het strikt noodzakelijke te willen weten en op te slaan om de privacy van burgers beter te waarborgen. Een andere ontwikkeling die we volgen, is de toenemende vraag naar elektriciteit die we verwachten als gevolg van de groei van dataverkeer en dataopslag.

2.3

ROL PROVINCIE: VERBINDEND MIDDENBESTUUR

Voor onze concurrentiepositie is het cruciaal dat we integraal samenwerken in dynamische ecosystemen. Als middenbestuur vormen wij een verbindende schakel tussen overheidslagen, het bedrijfsleven en kennisinstellingen (de triple helix).

Deze uitvoeringsagenda is dan ook mede bedoeld als handvat om onze inzet in- en extern af te stemmen. Hij is complementair aan die van andere partijen: gemeenten en regio's, het Rijk en de EU, kennisinstellingen en bedrijfsleven. We willen graag slagvaardig en slim met onze partners samenwerken aan onze gezamenlijke ambities.

Deze agenda dient daarom om te verbinden en het netwerk op de verschillende schaalniveaus te ondersteunen. Zo bevorderen we synergie. Samen met andere provinciale programma's werken we aan crossovers tussen sectoren, opgaven en datatechnologieën. We creëren overzicht, bundelen initiatieven om schaal te maken, brengen ervaringen

van elders in (best practices) en dragen bij aan het verspreiden van kennis. We dagen partners uit tot innovatieve data-oplossingen te komen.

We bouwen voort op wat de afgelopen jaren in gang is gezet. Daarmee versterken we de kwaliteiten, competenties en netwerken die we hebben opgebouwd en die de basis vormen voor de Brabantse innovatiekracht, samenwerkingskracht en agglomeratiekracht. Zo versterken we de ecosystemen waarin bedrijven, kennis- en onderwijsinstellingen en overheden samenwerken aan de Brabantse data-economie. Onze rollen daarin: richting geven, beweging stimuleren en ontwikkelingen mogelijk maken.

Brabantse Adviesraad Data en AI

Om onze ambities kracht bij te zetten hebben we een Brabantse Adviesraad Data en AI opgericht. Die ondersteunt ons bij het aanjagen van maatschappelijke en economische waardecreatie met data en AI. De raad enthousiasmeert Brabantse partners om aan te sluiten bij de ontwikkeling van een goed geolied data-economie ecosysteem dat nationaal en internationaal verschil maakt. Hij stimuleert samenwerking en helpt mee om verbindingen te leggen en versnippering tegen te gaan.

Verder verwachten we van de Brabantse Adviesraad dat zij feedback geeft aan Gedeputeerde Staten en adviseert over de koers

en de uitvoering van deze agenda. De raad baseert zich daarbij op nieuwe trends in de snel veranderende wereld van de data-economie en zijn kennis van hetgeen de databehoeften in Brabant.

De raad heeft een triple helix samenstelling en bestaat uit tien personen die zonder last of ruggespraak kunnen handelen. Ze zijn goed verbonden met de regionale ecosystemen en sectoren. Bovendien hebben ze voldoende gezag om daadwerkelijk invloed uit te kunnen oefenen.

2.4

KEUZES MET IMPACT

Als provincie willen we onze ambities realiseren door te investeren en te stimuleren waar de hefboom het grootst is. Dat geldt ook voor de twee uitvoeringslijnen uit deze agenda. Keuzes daarin maken we mede op basis van Brabantse opgaven en sterktes.

Aansluiten bij Brabantse missies en sterktes

Op basis van ons Economisch beleidskader 2030 nemen we als provincie het initiatief om een aantal innovatiecoalities op te zetten. Zij bekommeren zich om onderwerpen als energieconversie en –opslag, slimme en groene mobiliteit, life sciences&health en agrifood. Ook voor Digitalisering en AI werken we aan een brede Brabantse innovatiecoalitie. Die kan als *enabler* werken voor de andere thema's door met grensverleggende datatoepassingen oplossingen te bieden voor de betreffende missies. Met de Brabantse kennisinstellingen zoals TUE, TiU, Fontys, Avans, JADS, EASIS, Mindlabs en BUAs hebben we hiervoor hoogwaardige kennis en onderzoekscapaciteit beschikbaar op het gebied van data technologieën.

Uit Beleidskader Economie 2030: missiegedreven innovatiebeleid

Innovatie is niet alleen nodig om tot oplossingen te komen maar ook om concurrerend te blijven. Door maatschappelijke uitdagingen aan te gaan, kan Brabant tegelijkertijd grotere arbeidsproductiviteit en een grotere economische toegevoegde waarde bij het mkb bereiken. We zetten daarbij in op technologiedoorbraken. Sleuteltechnologieën hebben immers potentieel grote impact op de manier waarop Brabanders leven, leren, innoveren, werken en produceren en bieden kansen om maatschappelijke uitdagingen het hoofd te bieden. We bekijken hoe ze tot nieuwe toepassingen kunnen leiden en spin-off kunnen bewerkstelligen naar het bedrijfsleven. Productinnovaties stimuleren we met de reguliere aanpak voor starters en mkb-ers.

We focussen op stuwende en innovatieve gedeelte van de Brabantse data-economie

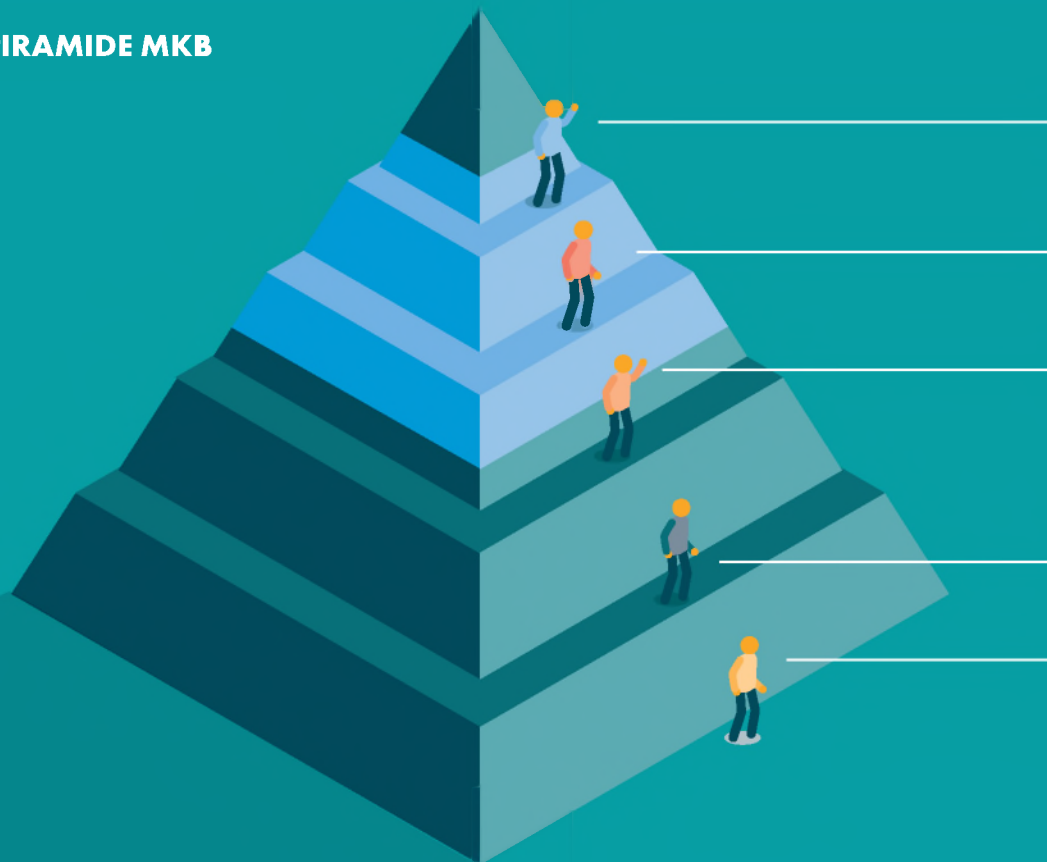
Deze uitvoeringsagenda richt zich, in lijn met het provinciale Beleidskader Economie 2030, op het versterken van de stuwende en innovatieve delen van de Brabantse economie. Bedrijven uit de stuwende sectoren (die hun producten of diensten afzetten buiten de regio waar ze worden geproduceerd) moeten concurreren met andere Europese en wereldspelers. De druk om voorop te lopen en optimaal gebruik te maken van de nieuwe technologische mogelijkheden is daar het grootst. De groei van stuwende bedrijfsactiviteiten leidt tot extra werkgelegenheid en een groei van het verzorgende, dienstverlenende gedeelte van de economie (groeimotor voor de brede Brabantse economie).

Bij innovatie hebben we te maken met koplopers, volgers en achterblijvers. De absolute voortrekkers behoeven weinig stimulans. Zij zijn de visionairs die nieuwe mogelijkheden zien voordat iemand anders er oog voor heeft. Ze zijn de voorbeelden voor de andere ondernemers en kunnen stimuleren en enthousiasmeren. Als we het innovatievermogen willen versterken, kunnen we ons het beste richten op de groep daaronder. Die heeft de visionairs wel in zicht maar is minder goed in staat is om

uit zichzelf tot innoveren te komen. Deze groep kan met een redelijk beperkte stimulans aangezet worden om te innoveren. De volgers en niet-innovatieven komen vaak pas in actie als er geen andere keus meer is. Door de focus op de toepassers en ontwikkelaars ontstaat 'trek' in de piramide. Innovaties leiden tot concurrentievoordeel dat volgers en uiteindelijk ook de achterblijvers als het ware dwingt om te gaan innoveren of om innovaties een plaats te geven in hun bedrijfsmodel.

INNOVATIEPIRAMIDE MKB

Koplopers ontwikkelen zelf product- of procesinnovaties en doen expliciet en systematisch aan R&D. Hun productinnovaties zijn nieuw voor hun markt of bedrijfstak.

Ontwikkelaars ontwikkelen eveneens zelf product- of procesinnovaties. Ze hebben eigen capaciteit voor de ontwikkeling van prototypes, echter zonder dat innovatie expliciet is georganiseerd door middel van R&D.

Toepassers realiseren product- of procesinnovaties waarbij het zowel om eigen ontwikkelingen als adopties kan gaan. Zij innoveren door het combineren en toepassen van elders beproefde kennis en methoden. Dit komt tot uiting in externe innovatieve samenwerking en/of het gebruik van externe kennisnetwerken.

Volgers zijn bedrijven met bescheiden innovatieve activiteiten.

Niet-innovatieven hebben in de afgelopen jaren geen innovaties gerealiseerd, doen geen R&D, en interacteren niet met anderen om te innoveren.

3 UITVOERINGSLIJNEN

UITVOERINGSLIJNEN

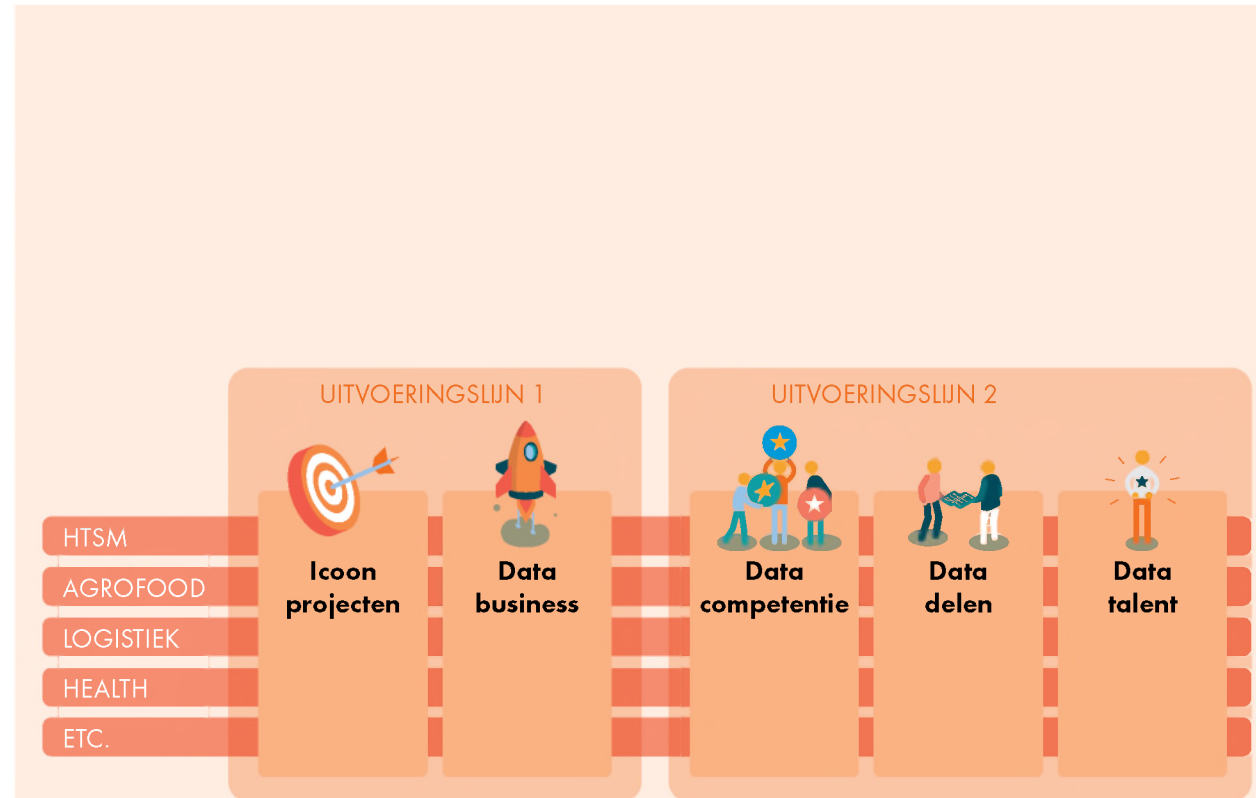
Zoals in paragraaf 2.1 staat, willen we, samen met onze partners, onze ambities en strategie realiseren langs twee uitvoeringslijnen:

1. Aanjagen van innovatie met behulp van data en datatechnologieën zoals AI
2. Verhogen datamaturiteit

De eerste uitvoeringslijn richt zich erop innovatie te stimuleren door enkele grote projecten te initiëren of te ondersteunen. Dit zijn projecten die gericht zijn op maatschappelijke uitdagingen en onze topsectoren versterken (data-icoonprojecten). Daarnaast ondersteunen we starters en scale ups, die zich specifiek bezighouden met innovatieve data- en AI-toepassingen. Ook bouwen we aan een ecosysteem dat groei van deze sector in Brabant mogelijk maakt (Data Business).

In de tweede uitvoeringslijn werken we eraan de datamaturiteit van het Brabantse stuwende mkb (Data Competentie) te verhogen. We streven ernaar de mogelijkheden te verbeteren om vertrouwd en veilig data te kunnen delen. Ook werken we aan de groei van het aantal mensen dat zich heeft gespecialiseerd in de ontwikkeling en toepassing van data en AI (Data Talent). Hiermee versterken we de brede basis in Brabant om succesvol te ondernemen met data en AI en een innovatieve en economisch sterke topregio te blijven.

In dit hoofdstuk werken we de bijbehorende acties verder uit. Hoofdstuk 4 en 5 gaan in op de activiteiten om deze uitvoeringslijnen te ondersteunen en bekendheid te geven.

3.1 UITVOERINGSLIJN 1: DATA- EN AI-INNOVATIE AANJAGEN

Actielijn 1.1: Data icoonprojecten

Doel

Als innovatieve kennisregio willen we datatechnologie optimaal inzetten ten behoeve van de maatschappelijke transitie van deze tijd. Daar hebben we onze partners bij nodig. We dagen hen daarom uit om samen met ons enkele grensverleggende toepassingsgerichte dataprojecten te realiseren. Projecten die gericht zijn op de maatschappelijke uitdagingen en die bijdragen aan de digitale transformatie van onze topsectoren (met name het mkb). Deze icoonprojecten hebben mede als doel om ondernemers te inspireren en te motiveren. Bovendien helpen ze om Brabant als Smart Data Region (internationaal) op de kaart te zetten.

Met deze icoonprojecten werken we aan oplossingen voor verschillende maatschappelijke opgaven. Ook leiden de projecten ertoe dat het gebruik van data en datatechnologieën zoals AI sneller gaat. Daarbij willen we leren wat de beste en meest wenselijke data- of AI-oplossingen zijn. Een aantal zaken zal als rode draad in elk project terugkeren. Het gaat bijvoorbeeld om vertrouwd en veilig data delen, en de inzet van data en AI op een manier waarbij de mens centraal staat. We brengen de knelpunten en de oplossingen daarvan in kaart. Anderen kunnen daar weer

hun voordeel mee doen om data en datatechnologie maatschappelijk verantwoord in te zetten. Hiermee reageren we op de boodschap van de Europese Commissie richting overheden: 'het is belangrijk dat overheidsorganisaties de kansen van data en AI voor sectoren zoals gezondheidszorg, energie, transport en mobiliteit gaan benutten, waarbij overheden tegelijkertijd de risico's van de inzet van deze technologie adresseren'.

Wat gaan we daarvoor doen

We hebben de volgende projecten op het oog:

- Lifesciences & Health
- Smart Industry en Maintenance
- Smart Farming
- Logistieke digitale twin
- Artificial Intelligence
- BrabantRing

LIFESCIENCES & HEALTH

De COVID-19-crisis heeft laten zien dat digitalisering en dataficering van de zorg mogelijk en nodig zijn. Daarnaast is er de landelijke ambitie om in 2040 vijf gezonde levensjaren toe te hebben gevoegd aan ieders leven. Dataficering kan de zorg efficiënter, effectiever en goedkoper maken maar er zijn veel drempels die effectieve benutting van deze technologie tegengaan. Voorbeelden zijn de gebrekkige communicatie tussen verschillende onderdelen van het zorgstelsel, de vele deeloplossingen, de knelpunten om data van e-health toepassingen in te kunnen zetten in de zorg, de beperkte data kennis van medewerkers in de zorg, het ontstaan van datamonopolies van zorgplatforms die data niet onderling kunnen delen, en de stijging van de kosten voor datatransport.

Dit project is bedoeld om mensen zo lang mogelijk thuis te behandelen en hen alleen naar een zorginstelling te laten gaan als er specifieke behandelingen nodig zijn. Het gaat om dagbehandelingen, de bewaking vindt daarna op afstand plaats. Daarvoor worden enkele volledig datagedreven zorgpaden ontwikkeld.

Een groep instellingen in de zorg zet daarvoor samen met partners een pilot op. Daarin doen zij kennis open bewandelen zij het volledige 'digitale zorgpad' van preventie tot thuisbehandeling en dagbehandelingen. De opgedane kennis delen zij met andere

zorginstellingen in Brabant. Het mkb en start-ups worden gestimuleerd producten of diensten te ontwikkelen die hierop inspelen. Zo geven we een stevige impuls aan de dataficering van de zorg. Tegelijkertijd werken we aan de maatschappelijke uitdagingen van vergrijzing en ontstaan er kansen voor mkb-bedrijven en start-ups. Met dit project willen we de vele geïsoleerde innovatieprojecten verbinden die op dit moment lopen in de Brabantse zorgorganisaties. Ook maken we een koppeling met landelijke ontwikkelingen, zoals [Health-RI](#).

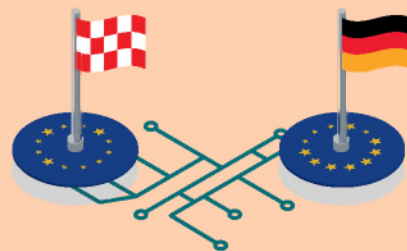

SMART INDUSTRY EN MAINTENANCE

De succesvolle dataopslag bedrijven zijn gevestigd in Amerika en China. Dat betekent dat de data van veel Brabantse bedrijven en organisaties op servers staan die eigendom zijn van Amerikaanse of Chinese bedrijven. Daar kunnen bedrijfskritische gegevens bij zijn en gegevens van patiënten. De laatste jaren is duidelijk geworden dat wij in Europa anders aankijken tegen het eigendom en de 'correctheid' van data. In Amerika zijn ze minder kritisch over het gebruik van data voor commerciële activiteiten. De overheid heeft het recht data op te vragen als zij daartoe aanleiding ziet. In China moet ieder bedrijf doen wat de staat vraagt en staat het de staat vrij om data in te zien. Privacy is daarbij geen issue.

De Duitse en Franse overheid hebben daarom het initiatief gelanceerd voor GAIA-X. Dat is een project bedoeld om de datasector en het bewaren van data op Europese servers te stimuleren en te ontwikkelen. Brabant wil daarop inhaken en streeft ernaar een Brabantse GAIA-X-hub te realiseren, gericht op de Brabantse maakindustrie. Die hub heeft onder meer tot doel dat de data-communicatie tussen Brabantse bedrijven en hun (Duitse) opdrachtgevers zich veilig ontwikkelt. Met het fieldlab Smart Connected Suppliers Network, de BIC-campus en Brainport Industries hebben we de eerste *stepping stones* beschikbaar om verder op te bouwen en te versterken. Met dit icoonproject versterken we die ontwikkeling

en geven we het mkb de tools om veilig en snel met hun Duitse partners te communiceren en de noodzakelijke Data connecties te maken. Tegelijkertijd zetten we de eerste stap naar brede implementatie en aansluiting op de opkomende Dataverbindingen en netwerken in het Brabantse mkb als gevolg van het Europese GAIA-X-voorstel.

SMART FARMING

We willen een proactieve rol vervullen in de transitie naar een duurzame en slimme agrofoodsector. Het programma Landbouw en Voedsel legt de focus op innovatie, kringlopen sluiten en toegevoegde waarde leveren voor versterking van de economische positie van de agrofoodsector. Digitalisering levert een belangrijke bijdrage aan het versneld realiseren van deze ambitie.

Inzet van innovatieve en digitale technieken (smart farming) in de hele voedselketen (van grond tot mond) levert veel nuttige data op. Die data vormen een nieuwe waardevolle grondstof voor ondernemers. Big Data en AI zullen, in combinatie met hightech hardware zoals agrobots en drones, voor een belangrijk deel de oplossingen aandragen voor de uitdagingen waarvoor de sector zich gesteld ziet. Zo moet de sector bijvoorbeeld de CO₂-uitstoot en gebruik van pesticiden en kunstmest verminderen, omgaan met een krappe arbeidsmarkt, een slechtere bodemkwaliteit en strengere milieueisen.

Het icoonproject Smart Farming geeft een volledig data gedreven agrifoodbedrijf vorm door data-innovaties van diverse Brabantse koploperbedrijven (virtueel) samen te voegen. Dit kunnen data-innovaties zijn van ondernemers in de akkerbouw, tuinbouw en veeteelt. Deze sectoren kunnen namelijk veel van elkaar leren en zouden niet allemaal opnieuw het wiel hoeven uit te vinden. De vraagstukken zijn vrijwel overal

identiek: veiligheid, privacy, dataeigendom, data delen en datatoepassingen. Kennis van en inzichten in digitalisering kunnen zich zo breed verspreiden in de agrofoodsector.

Bovendien haken we aan bij de internationale alliantie [Data Driven Agrifood Future](#) (DDAFF), die op 26 oktober 2020 is opgericht. De ambitie van deze alliantie is om internationaal van elkaar te leren, elkaar te inspireren en kennis te delen van datagedreven Agrifood.

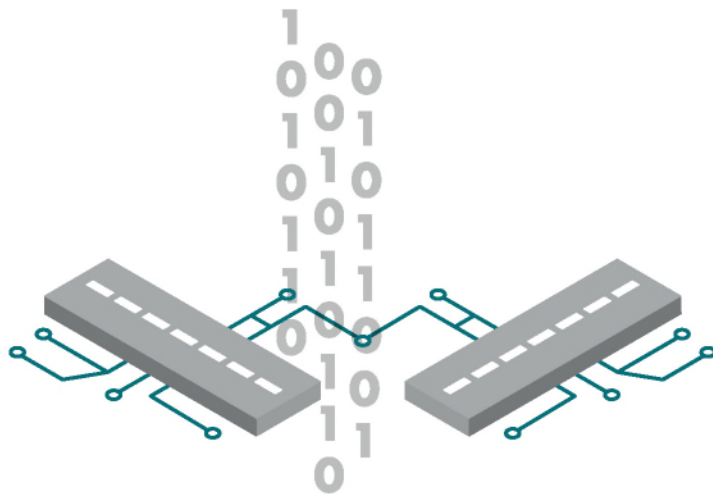
Rapport ABN AMRO, sept 2019

Het sterkst groeiende agritech segment zijn de bedrijven die data-analyse, software en aanverwante diensten aanbieden. Naar verwachting zal de Nederlandse omzet in 2030 1 miljard euro overstijgen, bijvoorbeeld dankzij de ontwikkelingen op het vlak van kunstmatige intelligentie (AI)

LOGISTIEKE DIGITALE TWIN

De logistieke sector gebruikt al veel data en die ontwikkeling gaat steeds sneller. De partijen in Brabant hebben zich georganiseerd in de [Logistics Community Brabant](#) (LCB). De LCB zet een Digitaal Data Plein op dat een centrale positie inneemt in Brabant. Dat bundelt de diverse dataprojecten en initiatieven en bouwt daarop verder. De data- en goederenstromen die door Brabant lopen worden inzichtelijk gemaakt via real time data. Die kunnen bijvoorbeeld

worden gebruikt om verkeersdrukke en files te voorspellen. Data stromen kunnen ook met elkaar worden verbonden, zodat de diverse modaliteiten naadloos op elkaar aansluiten. Zij worden ondersteund door smart contracts, de inzet van AI en augmented reality en robots. Op die manier ontstaan er *green lanes* die de goederen snel, efficiënt, milieuvriendelijk en effectief door Brabant laten bewegen.

ARTIFICIAL INTELLIGENCE

AI is een sleuteltechnologie voor onze kenniseconomie van morgen. Als we zorgen dat AI beschikbaar komt en toepassing vindt in concrete producten en diensten, stellen we ons toekomstige verdienvermogen zeker en ondersteunen we het stuwende deel van de economie maximaal. Daarom zijn we aangesloten bij de Brainport AI Hub en gaan we samen met onze partners AI versterken en deze hub breed in Brabant positioneren. We werken daarbij onder andere samen met E AISI, JADS, Tilburg University, Mindlabs, BUas, Avans, Fontys en de BOM. In die samenwerking kijken we expliciet naar de maatschappelijke uitdagingen en missies. We zetten in op projecten die het gebruik van AI versnellen en die perspectief bieden aan het Brabantse bedrijfsleven. We hopen daarbij op een impuls van het rijk (Kickstart Groeibrief) en andere (Europese) mogelijkheden voor ondersteuning. Dit doen we in samenspraak met de Nederlandse AI-coalitie en we streven daarbij naar deelname in een kansrijk Europees AI-consortium.

Vanwege het belang en de kansen van AI richten we ons in dit icoonproject op de versterking van de AI-sector zelf. Dit doen we naast de versterking van de datasector die we in de actielijn DataBusiness (actielijn 1.2, hieronder) beschrijven. Zo hebben we een goede basis voor de verdere datagedreven groei van de Brabantse economie. Deze jonge, zich sterk ontwikkelende sector zal de andere sectoren ondersteunen

bij de introductie van AI en de ontwikkelingen van sectorspecifieke applicaties en producten. De sector heeft de potentie om een nieuwe loot te worden aan de boom van sterke Brabantse sectoren. De basis daarvoor ligt bij grote Brabantse (data)bedrijven als Dassault en Philips maar ook bij het groeiend aantal mkb-bedrijven zoals Unit040, Pipple, Cytosmart en VAA Software. Ook de Brabantse kennisinstellingen richten zich sterk op AI. Dat zal resulteren in nieuwe producten en nieuwe AI-startups. Met onze partners en met uitvoeringsorganisatie BOM werken we daarom aan een gericht sectorbouwprogramma met onder meer ondersteuning voor startups, valorisatieprogramma's en een AI-bedrijvencluster.

BRABANTRING

BrabantRing is een open en veilige digitale marktplaats voor schaalbare maatschappelijke digitale diensten. Het doel van BrabantRing is dataverbondenheid en digitale bereikbaarheid te vergroten. BrabantRing maakt gebruik van bestaande glasvezelverbindingen in Brabant en biedt toegang daartoe, los van het internet. Zo ontstaat een veilige, betrouwbare en betaalbare digitale dataverbinding die inzetbaar is voor maatschappelijke toepassingen.

Met de Corona Investeringsagenda Brabant zetten we in op versnelde realisatie van de BrabantRing. De volgende stap is dat we samenwerking en innovatie met gebruikmaking van de BrabantRing stimuleren zodat het medium optimaal economisch en maatschappelijk wordt benut. Denk daarbij bijvoorbeeld aan digitalisering in het onderwijs en in de zorg. Daar is een goede digitale infrastructuur in de afgelopen maanden meer dan ooit onmisbaar gebleken.

OVERIGE PROJECTEN

Naast bovenstaande intenties onderzoeken we meer mogelijkheden die passen bij onze ambities, deze actielijn en landelijk en Europees beleid.

We streven ernaar in de periode 2021-2023 tenminste zes icoonprojecten te hebben ontwikkeld en gestart.

RESULTATEN (KPI'S)

- Zes icoonprojecten van start

Actielijn 1.2: Data omzetten in waarde (Data Business)

Doel

Om onze ambities samen te kunnen realiseren is een sterke datasector nodig. Een sector die nieuwe producten en diensten ontwikkelt en die andere bedrijven kan voorzien van kennis, kunde en instrumenten, zoals AI-modellen. De afgelopen jaren is deze opkomende sector in Brabant sterker gegroeid dan in de rest van Nederland. Die groei willen we samen met onze partners ondersteunen en versterken. Zo spelen de kennisinstellingen een belangrijke rol bij valorisatie van kennis uit onderzoek naar de markt. We zien ook een rol voor mensen die al wat jaren in loondienst werken. Hen willen we uitdagen om te starten met een eigen onderneming.

Met deze actielijn richten we ons daarom op starters, én op gevestigde mkb-bedrijven die voor een data gedreven businessmodel kiezen. Zo willen we het aantal databedrijven (bedrijven waarbij data aan de basis ligt van hun businessmodel) in Brabant significant laten stijgen.

Wat gaan we daarvoor doen

Voor de ondersteuning van starters en gevestigde mkb-bedrijven maken we gebruik van de faciliteiten die daarvoor in Brabant al beschikbaar zijn. Zo is er in de afgelopen periode een netwerk opgezet van instrumenten voor alle ontwikkelings-

fasen van innovaties en ondernemingen. Startende ondernemers kunnen daarop een beroep doen. De BOM en het Brabant Startup Fonds (BSF) zijn hierin belangrijke spelers maar we kijken ook naar andere financieringsmogelijkheden. We werken samen met Braventure. Die organisatie maakt mogelijk dat starters ondersteuning krijgen van business developers van zowel regionale intermediaire organisaties als kennisinstellingen. Deze bieden coaching, netwerken, faciliteiten en training aan voor innovatieve starters uit de diverse Brabantse topclusters. Uitvoering van de actielijn Data Business valt ook onder deze structuur.

Dat starters

Braventure zet een programma op dat erop is gericht databusinessconcepten te verwezenlijken. (Data Validation Labs). Data starters krijgen ondersteuning bij vermarketing, de juiste behoeftebepaling, funding en het bouwen van het team. De starters doorlopen een traject dat hen stap voor stap klaarstoomt voor het ondernemerschap. Dit gebeurt bij verschillende Brabantse broed-

plaatsen die elk hun eigen focus en thematische inkleuring hebben. Op die manier versterken we de faciliteiten voor data- en AI-starters. Die broedplaatsen bestaan nu deels al in de B5-gemeenten en zullen in dit project verder worden versterkt en ondersteund. Hieronder een schematische weergave van het proces gericht op een verder groei van het aantal dat starters.

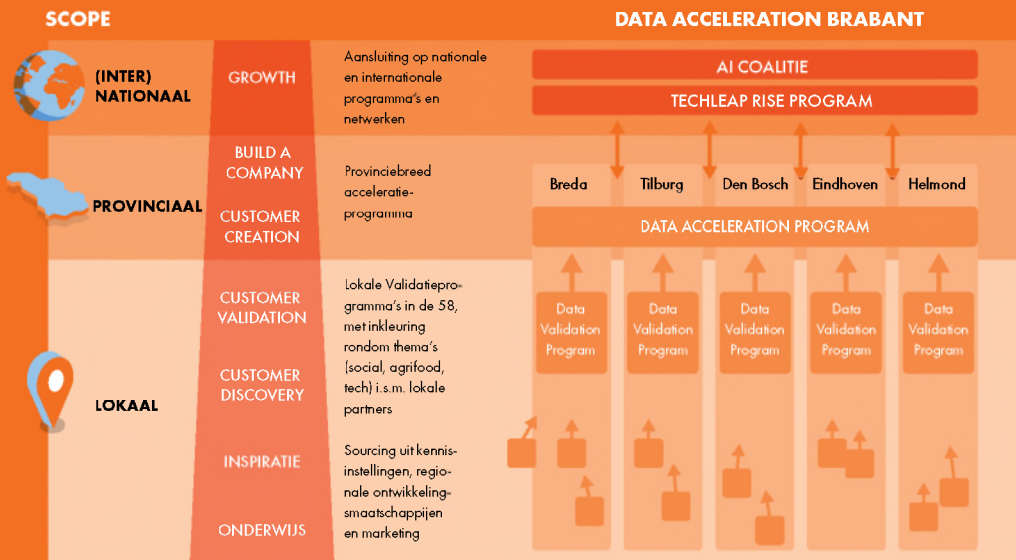
Gevestigde mkb-bedrijven

Bestaande bedrijven, die willen werken op basis van een volledig nieuw data gedreven businessmodel kunnen deelnemen aan een door de BOM en JADS opgezet data-programma. In een afgebakende periode krijgt een groep mkb-bedrijven steun bij hun transitie naar zo'n businessmodel. Door coaching, workshops, expertondersteuning en marktvalidatie worden nieuwe businessmodellen gebouwd en getoetst in de markt. Met deze aanpak richten we ons op een selecte groep kansrijke mkb-ondernemers die de voorlopers worden en als voorbeeld dienen voor de rest van het mkb.

ideeën en initiatieven die nodig zijn voor de verdere groei en versterking van de datasector.

Bouwen aan sterk Brabants datacluster

We stimuleren actief de samenwerking en netwerkvorming binnen de datasector. Dat doen we door samen met de intermediaire organisaties te bouwen aan regionale en thematische kringen van ondernemers in de Brabantse regio's. Denk bijvoorbeeld aan een netwerk van databedrijven actief in de Smart Industry- of de agrosector. Die netwerken versterken elkaar. De deelnemende mkb-ondernemers zijn een inspiratiebron voor

RESULTATEN (KPI'S)

- 10 data startups en scale ups zijn ondersteund.
- 45 bestaande mkb-bedrijven maken de overstap naar een nieuw, data gedreven, businessmodel.
- 4 databusiness netwerken zijn opgezet

3.2 UITVOERINGSLIJN 2: VERHOGEN DATA- MATURITEIT

Actielijn 2.1 Datacompetentie

Doel

Technologische ontwikkelingen en de beschikbaarheid van grote hoeveelheden data brengen nieuwe kansen en bedreigingen voor het Brabantse stuwende mkb met zich mee. Bedrijven die in staat zijn om in te spelen op die ontwikkelingen kunnen hun positie behouden en uitbouwen. Bedrijven die daarentegen op dit gebied niet innoveren en transformeren, verliezen hun concurrentiepositie. Maar om in staat te zijn tot zo'n transformatie moet de mkb-onderneming 'data competent' of 'datamatuur' zijn. Daarom zetten we in op groei van de datamaturiteit in de Brabantse topsectoren tot het gewenste niveau 4.0 uit het datamaturiteitsmodel van JADS.

Kader Datamaturiteit

Het JADS-datamaturiteitsmodel is bedoeld om vast te stellen op welk datamaturiteitsniveau een onderneming zich bevindt. De 5 niveaus van het JADS-datamaturiteitsmodel:

1. Basaal

Bij het bedrijf bestaat geen algemene visie op dataficering, laat staan een strategie.

2. Controle

Het bedrijf is zich bewust van de waarde van data, maar heeft weinig vertrouwen in de kwaliteit en consistentie ervan.

3. Standaard

De datakwaliteit is duidelijk beter dankzij geautomatiseerde collectie en verwerking. Data worden met name gebruikt voor optimalisatie van producten en processen.

4. Optimaal

Het bedrijf heeft data als een kritische succesfactor benoemd en heeft een datastrategie opgesteld. Alle relevante data zijn van hoge kwaliteit en goed toegankelijk.

5. Innovatief

Bij het bedrijf bestaat breed vertrouwen in de datakwaliteit en het kent een datagedreven besluitvormingsproces. Data vormen de brandstof voor innovatie met nieuwe, datagedreven producten en diensten.

Wat gaan we daarvoor doen

Om de datacompetentie van bedrijven te verbeteren, bieden we ze ondersteuning aan via de intermediaire organisaties in de regio. In elke Brabantse regio zijn plannen ontwikkeld en deels al in uitvoering om mkb-ondernemers datacompetenter te maken. Door samenwerking hierin tussen Brainport, Midpoint, REWIN, Driven By Data en JADS ontstaat een gelijksoortige aanpak voor praktische kennisoverdracht. De provincie biedt hierbij ondersteuning. We verbinden en versterken deze initiatieven. Zo verbreden we de aanpak die her en der al praktijk is, zodat er in elke fase een passend

instrument beschikbaar is. Daarbij gaan we uit van onderstaand stappenmodel. Ondernemers zetten volgens dit model de nodige stappen om de datamaturiteit van hun bedrijf te verhogen, de cybersecurity te verbeteren en te investeren in opleiding van hun werknemers. Globaal ziet deze *customer journey* er als volgt uit:

Stap 1: Inspiratie

Om de mkb-ondernemers te bereiken zal er een Brabant brede campagne worden opgezet. Daarmee maken we de ondernemers bewust en informeren we hen over de kansen en bedreigingen van data-technologie. We moedigen mkb-ondernemers aan in actie te komen. Zij krijgen via één uniform (online) loket informatie en advies over mogelijke vervolgstappen.

Stap 2: Informatie en eerstelijnsadvies

Mkb-ondernemers kunnen in de volgende stap ondersteuning krijgen om hun mogelijkheden en kansen met data te onderzoeken. Bijvoorbeeld om het productieproces efficiënter en beter te organiseren, om nieuwe 'smart' producten te ontwikkelen of om nieuwe businessmodellen te

introduceren. Ze kunnen een laagdrempelige Datascan uitvoeren waarbij ze een indicatie krijgen van hun eigen data-maturiteitsniveau. Of een workshop, webinar of website bezoeken en zich daar verder informeren. Ze kunnen ook gebruik maken van Data coaches die individueel advies en ondersteuning bieden bij het maken van een data actieplan. Deze activiteiten worden in geheel Brabant georganiseerd via intermediaire organisaties en zijn vaak thema- en/of sector-specifiek. Ook werken we samen met partijen als de KvK, FME, Metaalunie, VNO-NCW, High Tech NL. Zij kunnen acties programmeren in hun netwerkbijskomsten.

Stap 3: Advies op maat

Op basis van de dataambitie van het mkb-bedrijf

worden de vervolgstappen bepaald. Het is mogelijk daarbij experts (zoals van JADS, Avans, Fontys maar ook commerciële partijen) in te schakelen. We zetten daarvoor een Brabant breed vouchersysteem op. De intermediairs kunnen de vouchers inzetten.

Stap 4: Ontwikkeling

In Brabant kennen we op diverse plekken een experimenteeromgeving met toegang tot data-analyse-tools. Ondernemers kunnen daar met eigen of externe data aan de slag en in de praktijk ervaren wat dataficering behelst. Zo werkt het project De Digitale Fabriek van de Toekomst (onderdeel van SI hub Zuid) met ondernemers in de maakindustrie. Bedrijven kunnen eigen data inzetten in een semiwerkelijke maakomgeving en op basis van de resultaten bepalen hoe zij datatechnologie

in de eigen onderneming kunnen implementeren.

Stap 5: Implementatie

De mkb-bedrijven brengen zelfstandig de nodige veranderingen door in hun bedrijf om de data-maturiteit te verhogen en gaan verder met hun transitie. Op die manier stijgt het aantal data-gedreven bedrijven in Brabant en groeit de concurrentiekracht van Brabant.

Vouchers om specialistisch advies in te schakelen

Op basis van een vraagstuk van een (groep) ondernemer(s) geeft de intermediaire organisatie opdracht aan een dataexpert om advies uit te brengen. Zij kan vouchers gebruiken voor één, drie of vijf dagen advies. De expert brengt zijn advies uit aan de intermediaire organisatie. Die deelt dit vervolgens met de ondernemer in kwestie. Voordeel van deze aanpak is dat niet alleen de ondernemer profiteert van de kennis van de specialist. De intermediairs kunnen het advies ook delen met andere bedrijven. Andere voordelen zijn dat de intermediairs zelf kennis opdoen en dat zij de vouchers kunnen inzetten om startende databedrijven in te schakelen voor advies.

Cyberweerbaarheid wordt meegenomen om het stuwend mkb ook te adviseren en te informeren over de bedreigingen van big data, datadeling en AI en de mogelijkheden om jezelf als middelgroot of klein te beschermen.

Om de adviezen op maat laagdrempelig te kunnen aanbieden, gebruiken we vouchers. Daarmee kan het mkb specialistisch advies inschakelen. We versterken daarmee tegelijkertijd actielijn 1.2 (Data Business): we zetten datastarters in om het stuwende mkb te adviseren en ondersteunen bij datavraagstukken.

Brabant kent circa 300.000 bedrijven. 90 procent daarvan heeft minder dan 5 werknemers. De activiteiten uit deze uitvoeringsagenda zijn het geschiktst voor bedrijven van vijf tot honderd werknemers uit de Brabantse topsectoren. We schatten dat deze doelgroep ongeveer 25.000 bedrijven telt. Grotere bedrijven zijn relatief vaak al koploper op het gebied van innovatie. Ze hebben bovendien voldoende menskracht, kennis en kapitaal. Kleinere bedrijven hebben veelal beperktere personele, materiële en financiële middelen voor innovatie beschikbaar. Dat neemt niet weg dat ook andere mkb-bedrijven gebruik kunnen maken van de regionale initiatieven en instrumenten.

RESULTATEN (KPI'S)

- 1.700 mkb-bedrijven doen een datamaturiteitsscan.
- 850 mkb-bedrijven krijgen een individueel data-advies.
- 600 mkb-bedrijven krijgen m.b.v. een voucher een expertadvies.

In totaal verwachten we minimaal 5.000 mkb-bedrijven te bereiken, onder meer met (online) bijeenkomsten, etc.

European Digital Innovation Hub (EDIH)

European Digital Innovation Hubs (EDIH) zullen een centrale rol spelen in het Digital Europe Programma. Ze zijn bedoeld om de invoering en ontwikkeling van bijvoorbeeld artificial intelligence, high performance computing (HPC) en cybersecurity bij de industrie (vooral mkb) te versnellen. Het zijn one-stop shops die bedrijven technische expertise en experimenteeruimte bieden, zodat zij kunnen testen voordat ze investeren. De EDIH levert ook innovatie diensten, zoals financieel advies, training en skills development die nodig zijn voor een succesvolle digitale transformatie. Ze hebben zowel een regionale als Europese functie en bieden de regio extra toegevoegde waarde door hun capaciteit, eco-systemen, kennisuitwisseling en Europese netwerken.

We ondersteunen de actie om 'een EDIH gericht op de slimme maakindustrie in Brabant te vestigen en op die manier de verbindingen naar Europa en de diverse actielijnen te versterken. De EDIH's zullen ook een belangrijke rol spelen om laagdrempelige

toegang te krijgen tot Europese financiële middelen en andere instrumenten zoals **Testing and Experimentation Facility's** (TEF's). Als we erin slagen om hiervoor Europese financiering te krijgen dan koppelen we dit aan het Brabantse ecosysteem rondom Datacompetentie en Databusiness.

Actielijn 2.2: Data Delen

De rol van digitale platforms zal de komende jaren alleen maar groter worden. Vraag en aanbod bij elkaar brengen met technologie is een niet te stuiten ontwikkeling. Dit zal leiden tot verdere exponentiële groei van dataverkeer en digitale connectiviteit. Snelheid, beschikbaarheid en veiligheid zijn daarbij van belang. Door data te delen kunnen organisaties sneller innoveren, beter concurreren en maatschappelijke uitdagingen oplossen. Datadeling is cruciaal om de kansen van data te verzilveren, onder meer voor de toepassing van kunstmatige intelligentie (AI). Tegelijkertijd is het zaak om data verantwoord te delen: op een veilige manier en met respect voor de rechten en legitieme belangen van alle betrokken partijen. Het gaat dan bijvoorbeeld om privacy, autonomie en vertrouwelijke bedrijfsinformatie. Op een vertrouwde, veilige en snelle manier data kunnen delen is cruciaal voor succesvolle innovatie met datatechnologieën.

Als gevolg van ontwikkelingen als het Internet of Things neemt ook de vraag naar mobiele communicatie toe. De eisen aan de digitale infrastructuur worden steeds hoger. Om onze concurrentiekracht te behouden, moet de kwaliteit van de Brabantse digitale infrastructuur optimaal zijn. Open digitale connectiviteit is ook een factor van belang in de locatiekeuze van bedrijven die zich hier willen vestigen. Bovendien versnelt een goede digitale infrastructuur maatschappelijke innovatie op het gebied van bijvoorbeeld zelfrijdende auto's, digitale zorg, smart energy grids, smart farming of veiligheid.

Doel

Met de actielijn Data Delen dragen we bij aan een optimale open digitale connectiviteit. Het icoonproject BrabantRing is daarvoor een belangrijke bouwsteen. Want met deze actielijn stimuleren we de ontwikkeling van innovatieve toepassingen waarvoor de BrabantRing de digitale infrastructuur biedt. Verder blijven we de uitrol van de digitale infrastructuur in Brabant monitoren. Ook verkennen we wat de provincie kan doen om bij te dragen aan een digitaal weerbare economie (cyberweerbaarheid). Zonder veilige en vertrouwde datadeling op wereldniveau kunnen de Brabantse economie en de Brabantse datasector niet groeien en kunnen onze ambities niet worden gerealiseerd.

Wat gaan we daarvoor doen

Digitale infrastructuur

De uitrol van glasvezel is cruciaal voor onze vaste en mobiele digitale infrastructuur. Met de Brabantse [Breedbandmonitor](#) monitoren we sinds 2017 de aanleg van glasvezel en de totale beschikbaarheid

van ultrasnelle verbindingen, d.w.z. vaste aansluitingen met een minimale bandbreedte van 100 megabit per seconde (Mbps). In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de uitrol samengevat:

	jul-17	jan-20
Vaste netwerken binnen bebouwde kom		
Totaal aantal adressen ¹	1.117.661	1.151.150
Percentage glasvezel	40,5	44,9
Percentage adressen met downloadsnelheid >100 Mbps	99,0	99,1
Vaste netwerken buiten bebouwde kom		
Totaal aantal adressen	71.232	77.885
Percentage glasvezel	21,0	43,3
Percentage adressen >100 Mbps buitengebied	51,9	65,7

¹ totaal aantal aansluitbare gebouwen excl. bedrijven op bedrijventerreinen

In tegenstelling tot een aantal jaar geleden worden er geen grote problemen meer gemeld met de beschikbaarheid van snelle breedbandverbindingen op bedrijventerreinen. Op 86 procent van deze terreinen is glasvezel beschikbaar. Op veel plaatsen waar nu nog geen glasvezelnetten liggen, zijn deze in aanbouw of zijn er initiatieven voor aanleg. Adviesbureau Stratix, die onze breedband-

monitor verzorgt, verwacht dat de beschikbaarheid van glasvezel tot en met 2021 oploopt naar 85-90 procent.

We zetten de Brabantse breedbandmonitor voort gedurende de periode van deze uitvoeringsagenda en bekijken in 2022 opnieuw de stand van zaken.

& Health dat momenteel wordt uitgewerkt met de regionale zorginfrastructuur in West- en ZO-Brabant, kan de BrabantRing bijvoorbeeld van groot nut zijn. Ook het project LeefSamen dat in diverse regio's wordt opgeschaald is een mogelijke gebruiker van de BrabantRing. Verschillende steden werken bovendien aan lokale smart-city-toepassingen en zullen de BrabantRing als veilige digitale infrastructuur daarvoor gebruiken.

Toepassingen op de BrabantRing

We gaan de mogelijkheden van de BrabantRing voor een veilige, betrouwbare en toekomstbestendige digitale infrastructuur. We stimuleren de ontwikkeling van nieuwe toepassingen. Met concrete cases ontstaan er voorbeelden van maatschappelijk verantwoord data deling voor andere organisaties en instellingen. Bij de uitwerking van deze cases nemen we ook de rol die (provinciale) overheid heeft mee.

De icoonprojecten kunnen de businesscase van de BrabantRing verder versterken door dataverkeer (deels) via de BrabantRing te laten verlopen. Voor het icoonproject Lifesciences

Cyberweerbaarheid

We verkennen of er (naast het Cyberweerbaarheidscentrum) aanvullende voorzieningen in Brabant nodig zijn om veilig te kunnen ondernemen in en deelnemen aan de data-economie. Daarbij zoeken we de samenwerking met de Nederlandse Cybersecurity Agenda (NCSA), waarin het rijk de basis heeft gelegd voor een samenhangende aanpak van cybersecurity. Het landelijke Digital Trust Center (DTC) helpt ondernemers op dit moment al veilig digitaal te ondernemen. In de verkenning stellen we onder meer de vraag of de Brabantse mkb-bedrijven bij cyberdreigingen tijdig kunnen actuele informatie en adviezen kunnen krijgen.

Actielijn 2.3: Data Talent

Digitalisering en robotisering leiden tot grote veranderingen in werk. Dat vraagt om andere competenties en vaardigheden bij werknemers. De vraag naar steeds bredere digitale kennis en vaardigheden in alle beroepen en functies, op alle opleidingsniveaus, en de vraag naar vaktechnische specialisten botst steeds harder met de krapte op de arbeidsmarkt. Uit cijfers van UWV blijkt dat geen enkele sector zo veel krapte kent als de ICT. Bovendien daalt de behoefte aan mensen die niet of niet in voldoende mate over digitale en overige vaardigheden (soft skills) beschikken.

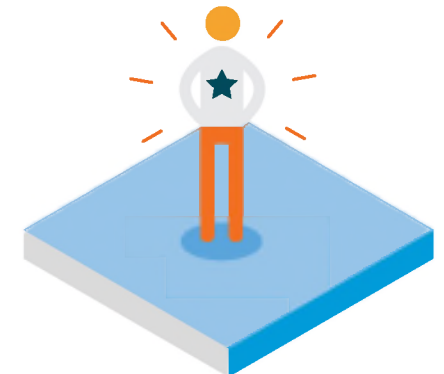
Technologische innovatie is de sleutel tot verhoging van de arbeidsproductiviteit. Om te kunnen innoveren is het cruciaal dat de beroepsbevolking met technologie overweg kan. De groeiende mismatch op de arbeidsmarkt remt de inzet van digitale technologieën in organisaties en dus de groei van de arbeidsproductiviteit. Het is belangrijk dat de vraag naar en aanbod van arbeid gemakkelijk en snel bij elkaar komen. Daarom is het essentieel mensen op te leiden. Brabanders moeten zich continu kunnen ontwikkelen en bijscholen.

Belangrijk is daarom ook dat er een flexibel onderwijsaanbod beschikbaar komt dat goed aansluit op de leer- en ontwikkelbehoeften en op de vraag op de arbeidsmarkt.

Met het Actieplan Arbeidsmarkt 2020-2023 zet de provincie onder andere in op een leven lang ontwikkelen. Doel is werknemers op alle niveaus - van mbo tot universitair - voor te bereiden op de beroepen van de toekomst. Zo kunnen we de krapte op de arbeidsmarkt verhelpen en de beroepsbevolking toekomstbestendig opleiden. De actielijn Data Talent sluit aan op het Actieplan Arbeidsmarkt en richt zich met name op expertkennis en -vaardigheden van datatalent (HBO en universitair).

Doel

De data-economie vraagt om hoogwaardige kennis en gekwalificeerde data-werkers. Met deze actielijn bevorderen we de aanwas van dataprofessionals, onder meer door opleidingen en aantrekken van voldoende dataprofessionals. We stimuleren een leercultuur zodat werknemers in het mkb ruim voldoende kennis en vaardigheden hebben, die bovendien goed blijven aansluiten bij de data-gedreven werkzaamheden.

RESULTATEN (KPI'S)

- Inzicht in uitrol glasvezel m.b.v. Brabantse Breedbandmonitor
- 4 innovatieve maatschappelijke toepassingen van de BrabantRing
- Verkenning cybersecurity

Wat gaan we daarvoor doen

Met onderstaande acties willen we genoemde doelstellingen realiseren. Daarbij geven we duidelijk richting, stimuleren we initiatieven en maken we die in enkele gevallen ook mede mogelijk.

Het data-onderwijs is toereikend en flexibel ingericht (stimuleren en mogelijk maken):

- We versterken doorlopende leerlijnen van mbo via hbo naar wo met behulp van Kennispact MBO Brabant (verticale verbinding). Vraag van het mkb naar en aanbod door kennisinstellingen van kennis en vaardigheden op het gebied van dataficering sluiten beter op elkaar aan (horizontale verbinding). Om dat te bewerkstelligen, zal de provincie gericht pps-constructies stimuleren en eventueel mogelijk maken. Hierbij kan gedacht worden aan mkb-datalabs (ook wel digitale werkplaatsen genoemd) maar ook aan meer experimentele vormen zoals Make IT Work.
- We zetten data-challenges in voor studenten en onderzoeken de inzet van data-traineeships.

Behalve voor vakinhoudelijke kennis heeft de actielijn ook nadrukkelijk aandacht voor vaardigheden, zoals ondernemerschap, die nodig zijn om succesvol te zijn als datatalent in het MKB.

Leven lang ontwikkelen op het gebied van data-skills is met het benodigde instrumentarium geoperationaliseerd (stimuleren en mogelijk maken):

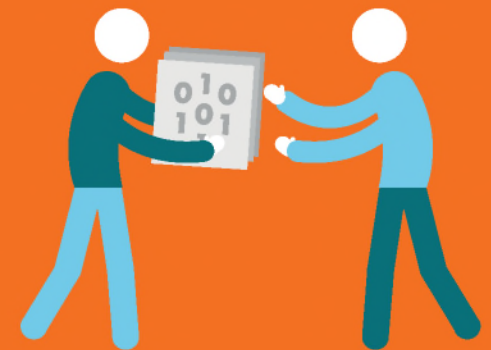
- We koppelen het data-onderwijsaanbod aan het platform 'Brabant Leert', zodat ook de beroepsbevolking zich verder kan ontwikkelen (LLO).
- We leveren een bijdrage om voldoende financieringsmogelijkheden te organiseren voor om- en bijscholing van werknemers in het mkb en niet-werkenden op het gebied van dataficering. Daarvoor sluiten we aan bij de verdere ontwikkelingen van Brabant Leert (bundeling scholingsfondsen, gebruik maken van subsidieregelingen).

Bij de uitvoering van bovenstaande is intensieve samenwerking en afstemming nodig tussen de verschillende kennisinstellingen in Brabant. De provincie zal dit zoveel als nodig en mogelijk is faciliteren.

Bijzondere aandacht in de samenwerking krijgen daarbij onderwijs in en onderzoek van nieuwe technologische ontwikkelingen op data-gebied, op dit moment is dat met name artificial intelligence. De provincie zet zich in voor het bevorderen van Brabantbrede samenwerking op dit gebied van hoger onderwijsinstellingen met bijbehorende instituten zoals bijvoorbeeld MindLabs, JADS, EAISI en BUas. Ook moet er een stevige verbinding zijn met het bedrijfsleven.

Met deze kennisinfrastructuur leggen we de basis voor een cluster van internationale allure rondom AI en werken we aan innovaties.

Tenslotte merken we op dat bovenstaande vooral gericht is op ontwikkeling van datatalent. Voor het behoud van het aanwezige data-talent in Noord-Brabant sluiten we aan bij de campagne en acties van het Actieplan Arbeidsmarkt 2020-2023.

RESULTATEN (KPI'S)

- 4.000 data-professionals opgeleid in nieuwe leerlijnen of via om-, na-, en bijscholing
- 4 digitale werkplaatsen (mkb-datalabs)

4 EU EN RIJK

We bouwen in belangrijke mate voort op kennis en middelen die Europese en Rijksagenda's ons bieden

We maken optimaal gebruik van landelijke en Europese (financiële) mogelijkheden. Zo zijn er het Groeifonds, Digital Europe, REACT-EU, het Just Transition Fund (JTF) en de Recovery and Resilience Facility (RRF). Daarnaast zijn er de reguliere Europese regelingen, zoals bijvoorbeeld EFRO, Horizon en Interreg. Deze uitvoeringsagenda biedt diverse aanknopingspunten voor aansluiting bij die programma's, met name voor de icoonprojecten, de realisatie van BrabantRing, en de ondersteuning van het mkb met de European Digital Innovation Hub.

Rijk en Europa

Het kabinet wil dat Nederland vooroploopt in de toepassing van nieuwe technologie. Het werkt die wens uit in zijn groei- en digitaliseringsstrategieën. Hieruit komen rijksplannen voort als het Programma versnelling digitalisering mkb, het Strategisch Actieplan voor AI (SAPAI), het Actieplan digitale connectiviteit en de Nederlandse visie op data deling tussen bedrijven.

In februari 2020 heeft de Europese Commissie haar digitale pakket gepubliceerd voor de periode 2021-2027. De EU schetst daarin een Europese samenleving die sterk staat door digitale oplossingen. Daarbij staan mensen voorop, krijgen bedrijven nieuwe mogelijkheden en wordt de ontwikkeling van betrouwbare technologie krachtig gestimuleerd. Met deze nieuwe digitale strategie laat de EU zien leiding te willen geven aan het normalisatieproces van een aantal nieuwe geavanceerde digitale technologieën. Die maken datadeling en datagebruik mogelijk en houden ook verder rechtstreeks verband met de ontwikkeling van een goed functionerende data-economie. De Europese raad van regeringsleiders heeft in juli 2020 een bedrag van 6,8 miljard euro voor het Digital Europe-programma gereserveerd om deze doelen te realiseren.

Europese en nationale agenda's en fondsen kennen verschillende voorwaarden, tijdframes, financiële omvang en loketten. Het vraagt een flinke tijdsinvestering om consortia op te bouwen en gezamenlijk projectvoorstellen uit te werken, die passen bij de actielijnen, kunnen leiden tot nieuwe (icoon-)projecten of op een andere manier bijdragen aan de koploperpositie van Brabant in de data-economie. Bovendien is deskundigheid op het vlak van subsidie-aanvragen nodig om plannen te presenteren die de toets der kritiek van de EC en de landelijke overheid kunnen doorstaan. De kunst wordt goed te anticiperen op komende calls. Om flexibel in te kunnen spelen op kansen, zorgen we ervoor op het juiste moment de benodigde organisatiecapaciteit en deskundigheid in te kunnen schakelen. Ook kunnen we een deel van de begroting van deze uitvoeringsagenda als cofinanciering inzetten. Zo genereren we

een multiplier en kunnen we op die manier onze doelen bereiken.

Inmiddels wordt gewerkt aan Europese cofinanciering voor de European Digital Innovation Hub Zuid-Nederland en aan enkele aanvragen voor REACT-EU, gerelateerd aan de realisatie van de BrabantRing.

5 VERTELLEN EN TELLEN

5.1

BRANDING EN COMMUNICATIE

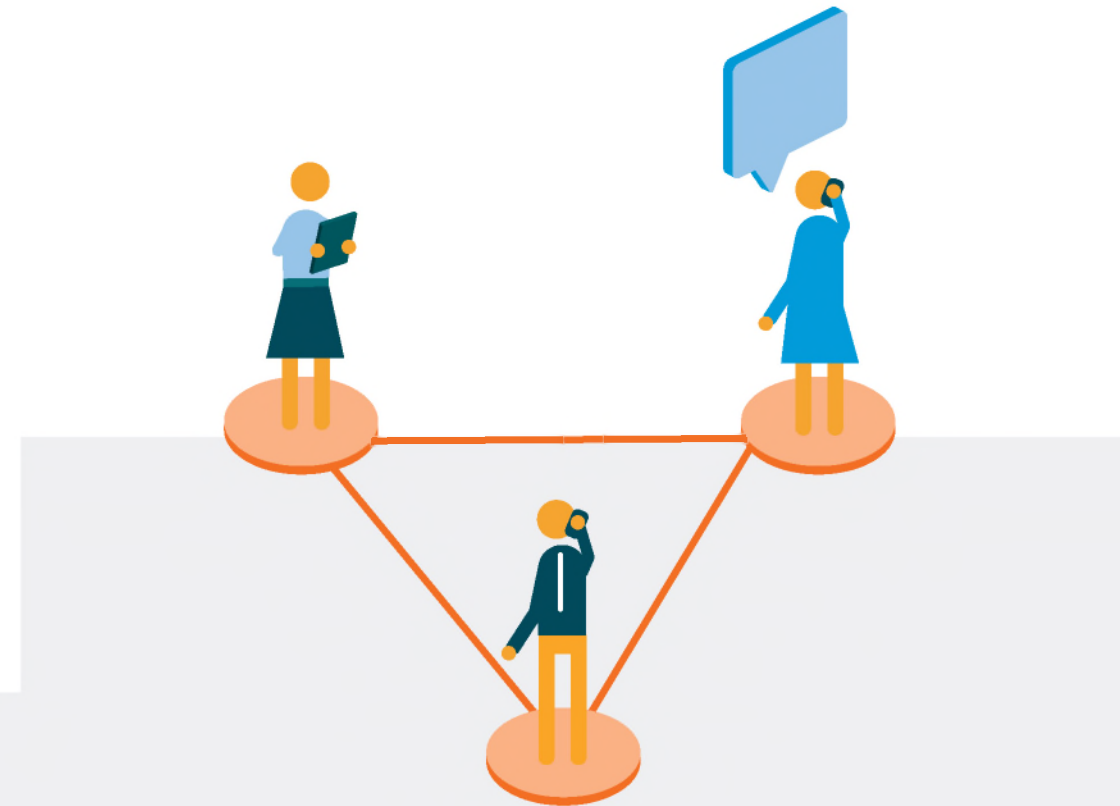
Om nationaal en uiteindelijk ook internationaal een begrip te worden op het gebied van data en AI-innovatie bouwen we samen met Brabant Branding aan een sterk en positief imago van Brabant op dit vlak.

Brabant Branding bouwt aan een eenduidig beeld van Brabant als kennis- en innovatieregio waar het goed wonen, werken en leren is. Dit beeld wordt geladen met een aantal voor Brabant krachtige thema's, waaronder Digitalisering en dataficering. Zo bouwen we tevens aan het imago van Brabant als place to be voor data- en AI-talent en databedrijven.

Communicatie is een belangrijk instrument om het ecosysteem data-economie te versterken en het bereik onder Brabantse ondernemers te vergroten. Vanuit de diverse actielijnen worden al de nodige verbindingen gelegd. Door onze communicatie

inzet moet de bekendheid verder toenemen en moeten nieuwe partijen zich uitgenodigd voelen mee te doen. We sporen het stuwende mkb aan tot actie door volop zichtbaarheid te creëren voor de producten en diensten die uit dit plan voortkomen. Gedurende de looptijd van de Uitvoeringsagenda Data-economie wordt daarvoor een marketing-campagne ontworpen en uitgevoerd, die met name gericht is op de stuwende mkb-bedrijven in Brabant.

Door het jaar heen zijn er verschillende gelegenheden waar de campagne data-economie een plek kan krijgen. We bepalen bij welke evenementen we de meeste kans hebben met belangrijke stake-

holders in contact te komen en hen te activeren. Dit kunnen bestaande Brabantse evenementen zijn maar ook events in nationaal of Europees verband. Daarnaast onderzoeken we de kansen om onder eigen regie evenementen te programmeren (bijvoorbeeld voor het mkb).

Een van de Brabantse evenementen is de Data Week, die sinds 2018 jaarlijks in Den Bosch wordt georganiseerd. Na drie edities bekijken we in 2021 of de Data Week kan uitgroeien tot een Brabants evenement waarmee we de Brabantse data-economie en AI-ontwikkelingen nationaal en internationaal zichtbaar maken. Met oog voor

zowel kansen als risico's die verbonden zijn aan een alsmaar toenemende dataficering.

Ook vinden we het belangrijk regelmatig contact te hebben met toonaangevende stakeholders. Zo willen we draagvlak creëren en nieuwe inzichten opdoen waarmee we acties kunnen aanscherpen. De communicatiestrategie voor het provinciale Economisch beleidskader 2030 (met toekomstbehendigbrabant.nl als centraal platform) is hierin leidend.

5.2

MONITORING

Om inzicht te krijgen in de groei van de Brabantse data-economie, de groei van het aantal bedrijven in de Brabantse data-sector en de datamaturiteit bij het Brabantse stuwende mkb gaan we een monitoringssysteem opzetten.

We herhalen daarvoor onder meer de meting zoals in het Smart Data onderzoek van de BOM uit 2017. Dit doen we in 2021 en na afloop van deze uitvoeringsagenda (begin 2024) nog een keer. De bestaande breedbandmonitor blijven we voortzetten.

Daarnaast monitoren we de voortgang en effectuering van de uitvoeringsagenda aan de hand van de hierin opgenomen resultaten en KPI's (output). Daarbij gaan we ook zoveel mogelijk na wat de effectiviteit van het ingezette instrumentarium is om tussentijds te kunnen bijsturen als dat nodig blijkt.

Hiermee dragen we ook bij aan de digitale transformatie van de provinciale organisatie. Dat doen we door, waar mogelijk, data te gebruiken om de resultaten en effecten van deze uitvoeringsagenda te monitoren. Goede data helpen om deze uitvoeringsagenda met focus op de effectiviteit en voldoende flexibiliteit te realiseren. Data helpen ook om de impact van deze uitvoeringsagenda te volgen en bij te kunnen sturen. De principes uit de Datavisie zijn daarbij leidend: we koppelen de inzet van data aan handelingsopties. Als we werken met algoritmen om tot informatie en inzichten te komen dan geven we dat aan. De privacy van burgers en bedrijven borgen we en de archivering brengen we op orde. Dit doen we in samenspraak met ons CIO-office.

6 INZET MIDDELEN

Voor de voorgenomen acties is financiering nodig. Het gaat zowel om investeringen als om procesgeld. We gaan uit van gezamenlijke financiering met partners.

We hanteren de volgende uitgangspunten:

- We gaan uit van maximaal 50% co-financiering door de provincie;
- We streven naar aanvullende, versterkende en vervangende financiering vanuit Europa of Rijk, passend bij onze tijdlijnen en doelstellingen;
- We gaan na of een beroep gedaan kan worden op middelen uit onze immunisatieportefeuille;
- We zetten investeringsmiddelen in uit de Reserve Beleidskader Economie 2030.

Met deze uitgangspunten beogen we een multipliereffect voor de acties die we met deze uitvoeringsagenda ondersteunen. De bedoeling is stakeholders te prikkelen aanvullende bijdragen te leveren en mee te investeren. Waar mogelijk en wenselijk maken we gebruik van landelijke en Europese subsidiemogelijkheden.

Voor diverse acties zullen subsidies worden verleend. Bij de subsidiebeschikkingen krijgen de ontvangers KPI's mee waarmee hun bijdrage aan de resultaten van deze uitvoeringsagenda kunnen worden gevolgd. De subsidie zal waar mogelijk via een bevoorschottingssystematiek aan de hand van deze KPI's worden verstrekt.

Met de uitvoering van deze agenda is een inzet van 4,75 fte gemoeid.

scan de QR code om naar de landingspagina van data en digitalisering te gaan